

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Перший проректор
 Глухівського НПУ
 ім. О. Довженка
Марина ХРОЛЕНКО
 ім'я, прізвище
 «08» 08 2024 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Предметна спеціальність:

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма: «Психологія»

Статус: цикл професійної підготовки, нормативна

Структурні підрозділи, відповідальні за реалізацію навчальної дисципліни: Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра: педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин				Вид семестрового контролю	
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття			Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Залік	Іспит
					Всього	Лекції	Практичні заняття			
Денна	3	6	5	150	50	26	24	100		+
Заочна	3	6	5	150	16	8	8	134		+

Робочу програму складено на основі: Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія (затвердженого та введеного в дію наказом Міністерством освіти і науки України від 24.04.2019 року № 565) та змін до Стандарту, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України № 1583 від 29.12.2023 р., № 842 від 13.06.2024 р., Професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти», затвердженого наказом Мінекономіки № 2425 від 24.12.2020 р., Професійного стандарту «Практичний психолог (соціальна сфера)», затвердженого наказом Мінекономіки № 211 від 03.02.2021 р., освітньо-професійної програми «Психологія», навчального плану підготовки бакалаврів спеціальності 053 Психологія Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.


Укладач робочої програми: Валерій ПОЛІЩУК, доктор психологічних наук, професор кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту


(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту
протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри Павло БІЛІЧЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент

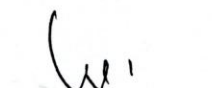

(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ННІ Педагогіки і психології

протокол від «28» серпня 2024 року № 7

Голова вченої ради ННІ Педагогіки і психології Андрій ШЕРУДИЛО, кандидат педагогічних наук, доцент


(підпис)

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми Інга ПОЛІЛУЄВА, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту


(підпис)

1. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Соціальна психологія» є нормативним компонентом освітньої програми «Психологія».

Предмет навчальної дисципліни: закономірності розвитку особистості у групі та психологічні характеристики цих груп.

Мета навчального курсу:

засвоєння і систематизація набутої в історичному календарному часі інформації про психологію людини у соціальній групі та психологію соціальних груп задля успішної реалізації власної індивідуальної особистісно-професійної траєкторії та зміцнення національної безпеки громадянського суспільства через 1) виокремлення актуальної соціально-психологічної проблематики мирного повсякдення та континентальної загарбницької війни, 2) локалізацію чи унеможливлення стабілізації в себе та інших громадян суб'єктивних чи споглядальних настанов, стереотипів, міфів про соціальну дійсність.

Завдання навчального курсу:

1. Засвоїти пізнавальні пріоритети соціально-психологічного знання в інформаційному розрізі особистісних, соціальних, економічних, культурологічних, етнічних, політичних тощо обставин соціальної реальності.

2. Систематизувати базовий різноплановий динамічний тематичний інформаційний масив (монографії, підручники, посібники, статті у періодиці тощо) з домінуванням наукових і навчально-методичних першоджерел за останні п'ять календарних років (2020–2024 рр. і окремо – 2025 р.), а також знакових наукових досягнень, які уособлюють «класику психологічної науки».

3. Сформувати пізнавальну орієнтацію на результативний пошук актуальних поточних, реальних і потенційних соціальних запитів на досконале знання соціальної психології в умовах сучасних соціальних викликів і загроз.

Теоретична частина навчального курсу: це інформація про генезу соціально-психологічного знання у концептуальних здобутках наукових шкіл та наукових уявленнях славетних наукових постатей у пізнавальному вимірі календарного соціального часу «минуле – теперішнє – майбутнє».

Практична частина навчального курсу: встановлення можливостей застосування тематичних теоретичних знань в інтенсивній практиці професійної діяльності психолога.

Самостійна робота: вивчення теоретичного матеріалу поза організаційними межами лекцій та семінарів для формування завершеної логістики змісту навчально-професійного процесу (це окремий або інтегральний інформаційний фрагмент з переліку екзаменаційних питань відповідно до структури модулів).

Пререквізити: 1) контент освітньо-професійної програми підготовки бакалавра 053 Психологія: а) цикл загальної підготовки (філософія, історія та культура України, педагогіка); б) цикл професійної підготовки (галузеве психологічне знання: загальна психологія, вікова психологія, диференційна психологія, педагогічна психологія, етнопсихологія, психологія управління, історія психології); 2) позаплановий програмний навчальний контент (біологія, економіка, соціологія, етика, естетика, географія, художня література).

Постреквізити: інформаційний масив навчального курсу «Соціальна психологія» є фундаментальною професійною основою передовсім для успішного виконання наукових студентських робіт, проходження педагогічних практик і, як наслідок, необхідних професійних компетенцій.

Тематичний зміст навчальної дисципліни, крім знакових досягнень галузевого світового, зокрема українського психологічного знання, відображає також тривалий авторський науково-педагогічний досвід в українській вищій школі кінця ХХ ст. – 2025 р.

Очікувані результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9 Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК 1. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- ФК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).
- ФК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- ФК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
- ФК 6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.
- ФК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

ФК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ФК 12. Здатність до особистісної рефлексії в межах професійних компетенцій, розуміння динаміки міжособистісних стосунків та керування ними.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні з рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Організація навчання

Види занять.

Лекція (монолог, діалог, діалог – монолог, монолог – діалог): передбачає безпосередній контакт викладача з аудиторією для з'ясування рівня пізнавальної орієнтації студентів у змісті навчального курсу.

Семинар (діалог, індивідуальне усне опитування, групове письмове опитування тощо): деталізований розгляд студентами теоретико-практичних положень навчального курсу для їхнього засвоєння з перспективою формування необхідних вмінь і навичок (перелік тем семінарів визначається робочою навчальною програмою дисципліни).

Самостійна робота студента (СРС): окремий інформаційний спектр з переліку екзаменаційних питань, який розробляється студентом на основі загальних тематичних рекомендацій викладача (контроль: семінари чи модульні роботи).

Методи навчання: активний діалог, бесіда, «брейн-штормінг», тестові технології, рольова гра тощо; методи: теоретичний аналіз інформації, реферування матеріалу, аналіз продуктів діяльності, аналіз продуктів власної пошукової діяльності, структурне та структурно-функціональне моделювання соціально-психологічних явищ, екстраполяція тощо) з пріоритетністю а) домінування наукового пошуку («проблемності») у викладі інформаційного масиву викладачем, б) самостійної роботи студентів.

Навчальні заняття для здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання під час дистанційної освіти здійснюється в синхронному (взаємодія учасників освітнього процесу з одночасним перебуванням у вебсередовищі дистанційного навчання) за допомогою технологій дистанційного навчання (онлайн-зв'язок програмного забезпечення Zoom, Google Meet, Skype, соціальних месенджерів Viber, Instagram, Telegram тощо) та асинхронному режимі (взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання із затримкою в часі) за допомогою електронної пошти, соціальних мереж, форумів, Google Classroom

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ECTS).

Підсумковий контроль – екзамен.

Освітні технології організації навчання та викладання: 1) особистісно-орієнтовані (індивідуального навчання; активного навчання та самонавчання; евристичного навчання; 2) активні та інтерактивні (розвитку критичного мислення; проведення дискусій; ділові та рольові ігри тощо).

Форми навчальної роботи: практикуми, тренінги, рольова гра, проєктно-рольове моделювання; аналітичні дискурси, диспути тощо.

Методи навчання

Методи організаційні: вербальні (лекція-монолог; лекція-діалог; проблемно-орієнтована лекція); візуальні (використання презентацій, демонстрація матеріалів, застосування опорних схем і конспектів); практичні (виконання прикладних завдань).

Методи мотивації пізнавальної активності: проблемний виклад інформації; звернення до реального життєвого досвіду студентів; навчальні дискусії.

Методи оцінювання та самоконтролю навчальних результатів: усні; письмові; аналіз і самоаналіз.

2. Опис навчальної дисципліни «Соціальна психологія»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
		Статус – нормативна	
Модуль 4 Змістових модулів – 4 Загальна кількість годин – 150	Спеціальність: 053 Психологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Освітня програма: «Психологія»	Рік підготовки	
		3-й	3-й
		Семестр	
		6-й	6-й
		Лекційні заняття	
		26 год.	8 год.
		Семінари	
		24 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		100 год.	134 год.
		Вид контролю – екзамен	

2.1. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології

Предмет і завдання соціальної психології. Принципи соціальної психології. Проблеми соціальної психології. Завдання і перспективи соціальної психології. Зв'язок соціальної психології з іншими науками (соціологія, політологія, соціальна філософія, історія, педагогіка). Місце соціальної психології в системі психологічного знання (загальна психологія, соціалізована педагогічна психологія, експериментальна психологія та ін.). Місце соціальної психології в системі психологічного знання (психологія управління, політична психологія, етнопсихологія, психологія сім'ї та ін.). Хронологічні етапи розвитку соціальної психології як науки. Основні форми соціально-психологічного знання (психологія народів, психологія мас, теорія інстинктів соціальної поведінки). Соціальна психологія в Україні (О.В. Киричук, М.Н. Корнев, А.Б. Коваленко, В.В. Москаленко, Т.М. Титаренко та ін.). Основні напрямки наукового знання в сучасній зарубіжній соціальній психології (біхевіоризм, гуманістична психологія, когнітивізм, психоаналіз).

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічне дослідження: теорія і практика

Загальні вимоги до методів соціально-психологічного дослідження. Спостереження як метод соціально-психологічного дослідження. Експеримент як метод соціально-психологічного дослідження. Опитування (бесіда, анкетування, інтерв'ю) як метод соціально-психологічного дослідження. Тести як метод соціально-психологічного дослідження. Референтометрія. Техніка репертуарних решіток (ТРР). Парний рейтинг як метод соціально-психологічного дослідження. Соціометрія як метод соціально-психологічного дослідження. Методи статистичної обробки соціально-психологічної інформації (рангова кореляція, лінійна кореляція). Основні види середніх значень.

Змістовий модуль 3. Психологія групи як центральна проблема соціальної психології

Історія досліджень «групи» як центральної проблеми соціальної психології. Механізми групової динаміки: розв'язання внутрішніх групових суперечностей, «діосинкразичний кредит», психологічний обмін. Концепції і моделі розвитку малої групи. Стадії розвитку малої групи. Групові норми та нормативна поведінка. Індивідуальний та груповий тиск. Типи та рівні конформної поведінки. Соціально-психологічний зміст групової згуртованості. Лідерство і керівництво в малій групі. Орієнтовна структурна схема соціально-психологічної характеристики на особистість (учень, дорослий). Концепція колективу А.С. Макаренка. Концепція колективу В.О. Сухомлинського. Функції груп та колективів. Учніський клас як різновид групи. Вікова періодизація соціально-психологічного розвитку особистості в групі. Механізми соціалізації в учнівській групі. Умови ефективної діяльності учнівського колективу. Статова диференціація в групах дітей (дорослих) та її врахування у практиці професійної діяльності. Особистість педагога (керівника) як чинник становлення міжособистісних стосунків в учнівській (виробничій групі) групі. Соціально-психологічні теорії особистості. Соціалізація як соціально-психологічна категорія (джерела, чинники, інститути, стадії). Статус особистості в групі. Орієнтовна структурна схема соціально-психологічної характеристики на групу (учнівську шкільну, дорослу). Показники взаємного впливу в групі. Гендерні аспекти суспільного та індивідуального життя.

Змістовий модуль 4. Феноменологія спілкування у соціальній психології

Спілкування в структурі суспільних відносин і міжособистісних стосунків. Вікові типи спілкування. Основні бар'єри в міжособистісному спілкуванні. Функції спілкування. Спілкування як обмін інформацією.

Психологічні особливості невербальної комунікації. Спілкування як сприймання людьми один одного. Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння. Спілкування як взаємодія. Соціально-психологічні основи педагогічного спілкування. Феноменологія соціальної установки.

2.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма)

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	Семінарські заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології			
Тема 1.1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології (понятійний базис)	2	2	14
Тема 1.2. Теоретико-методологічні основи соціальної психології (продовження: історико-психологічний екскурс)	2	2	14
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічне дослідження: теорія і практика			
Тема 2.1. Методологія соціально-психологічного дослідження	4	2	12
Тема 2.2. Методологія соціально-психологічного дослідження (продовження)	4	2	12
Змістовий модуль 3. Психологія групи як центральна проблема соціальної психології			
Тема 3.1. Психологія групи» як центральна проблема соціальної психології	4	2	12
Тема 3.2. Психологія особистості у групі	4	2	12
Змістовий модуль 4. Феноменологія спілкування у соціальній психології			
Тема 4.1. Спілкування у структурі суспільних відносин і міжособистісних стосунків	4	2	12
Тема 4.2. Психологічні особливості спілкування	2	2	12
Разом за семестр	26	24	100

2.3. Структура навчальної дисципліни (заочна форма)

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	Семінарські заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології			
Тема 1.1. Теоретико-методологічні основи соціальної психології (понятійний базис)	1	1	20
Тема 1.2. Теоретико-методологічні основи соціальної психології (продовження: історико-психологічний екскурс)	1	1	18
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічне дослідження: теорія і практика			
Тема 2.1. Методологія соціально-психологічного дослідження	1	1	16
Тема 2.2. Методологія соціально-психологічного дослідження (продовження)	1	1	16
Змістовий модуль 3. Психологія групи як центральна проблема соціальної психології			
Тема 3.1. Психологія групи» як центральна проблема соціальної психології	1	1	16
Тема 3.2. Психологія особистості у групі	1	1	16
Змістовий модуль 4. Феноменологія спілкування у соціальній психології			
Тема 4.1. Спілкування у структурі суспільних відносин і міжособистісних стосунків	1	1	16
Тема 4.2. Психологічні особливості спілкування	1	1	16
Разом за семестр	8	8	134

2.4. Зміст лекційного курсу

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.1.–1.2	Лекція 1–2. Теоретико-методологічні основи соціальної психології (понятійний базис). <i>Анотація: демонструється функціональний рольовий статус соціальної психології у системі наукового знання</i>	4/1

2.1–2.2	Лекція 3–4. Методологія соціально-психологічного дослідження <i>Анотація: визначається діагностично-прогностичний конструктив методів соціально-психологічного дослідження</i>	4/1
	Лекція 5–6. Методологія соціально-психологічного дослідження (продовження) <i>Анотація: визначається діагностично-прогностичний конструктив методів соціально-психологічного дослідження</i>	4/1
3.1 – 3.2	Лекція 7–8. «Психологія групи» як центральна проблема соціальної психології <i>Анотація: визначається базова аргументація для доведення пізнавальної тези, згідно з якою «психологія групи» постає центральною проблемою соціальної психології</i>	4/1
	Лекція 9. Психологія особистості у групі <i>Анотація: демонструється значущість характеристик особистості для розбудови та побудови продуктивних (або – деструктивних) суб'єкт-суб'єктних взаємин у групі</i>	2/1
	Лекція 10. Психологія особистості у групі (продовження) <i>Анотація: демонструється значущість характеристик особистості для розбудови та побудови продуктивних (або – деструктивних) суб'єкт-суб'єктних взаємин у групі</i>	2/1
4.1–4.2.	Лекція 11. Спілкування та особистісно-професійний розвиток <i>Анотація: продемонстровано функціональну значущість «спілкування» для розбудови та побудови продуктивних (або – деструктивних) суб'єкт-суб'єктних взаємин у групі</i>	2/1
	Лекція 12–13. Спілкування та особистісно-професійний розвиток (продовження) <i>Анотація: продемонстровано функціональну значущість «спілкування» для розбудови продуктивних (або – деструктивних) суб'єкт-суб'єктних взаємин у групі</i>	4/1
	Разом за семестр	26/8

2.5. Зміст семінарських занять

Номер теми		Кількість годин
1.1–1.2	Семінар 1–2. Соціальна психологія як наука і навчальна дисципліна: 1. Предмет і завдання соціальної психології. 2. Принципи соціальної психології. 3. Система наукових зв'язків соціальної психології. 4. Проблеми, завдання, теоретико-практичні перспективи соціальної психології Основні вихідні поняття: організаційні зміни, соціальна психологія, соціум, педагогіка, психологія, соціологія, психіка, соціальна психіка, соціальна стратифікація, соціальна модернізація, соціальна революція, соціальна мобільність, соціальний простір, соціально-психологічна реальність, соціальні процеси, соціальні зміни, принципи соціальної психології, філософія	4/1
	Семінар 3. Історичний нарис виникнення і становлення соціальної психології 1. Хронологічні етапи розвитку соціально-психологічного знання (античність, середньовіччя, XVII ст., XVIII – кінець XIX ст., XX – початок XXI ст.): провідні пізнавальні доміанти. 2. Соціальна психологія в Україні (О.В. Киричук, М.Н. Корнев, А.Б. Коваленко, В.В. Москаленко, Т.М. Титаренко, В.О. Васютинський, Л.Е. Орбан-Лембрик та ін.). 3. Соціальна психологія у пострадянському освітньому просторі. 4. Соціально-психологічне знання у традиційних наукових напрямках сучасної світової психології (біхевіоризм, гуманістична психологія, когнітивна психологія, психоаналіз) (авторські роботи: Р.Чалдіні, Д.Майерс та ін.). Основні вихідні поняття: історичні етапи становлення соціально-психологічного знання, пізнавальна доміанта, психологія народів, психологія мас, теорія інстинктів соціальної поведінки, біхевіоризм, гуманістична психологія, когнітивна психологія, психоаналіз, соціально-психологічні парадигми.	2/1
2.1–2.2	Семінар 4. Вступ у методологію соціальної психології 1. Основні методологічні принципи соціально-психологічного дослідження. 2. Вимоги до методів соціально-психологічного дослідження. 3. Експеримент і спостереження у соціальній психології	2/1

1.1–1.2	Функціональне місце навчальної дисципліни «Соціальної психології» як окремої психологічної галузі у системі наукового знання: самоаналіз власних відповідей та відповідей інших студентів на питання семінарських занять	28/38
2.1–2.2	Методи соціально-психологічного дослідження: доказове використання у професійній діяльності психолога.	24/32
3.1–3.2	Механізми групової динаміки і сприятливий соціально-психологічний клімат у групі: їх доказове використання у професійній діяльності психолога.	24/32
4.1–4.2	Спілкування: підвищення продуктивності праці з досягненням максимального результату разом із збереженням та зміцненням фізичного і психічного здоров'я людини	24/32
Разом за семестр		100/134

Самостійний вибір контенту самостійної роботи (всього – 4 завдання):

1. Розробка проблем соціальної психології в Україні у 1990– 2025 рр.
2. Актуальна соціально-психологічна проблематика.
3. Соціально-психологічна реальність у надзвичайних ситуаціях.

Примітка : для студентів заочної форми навчання – це також додаткове розроблення змісту одного реферативного повідомлення з програми навчальної дисципліни(за власним вибором):

2.8. Перелік питань для підсумкового контролю.

Примітка: додаткові питання передбачають інформаційний ракурс трьох блоків самостійної роботи /ІРС

ЧАСТИНА 1.

1. Предмет і завдання соціальної психології. 2. Принципи соціальної психології. 3. Проблеми соціальної психології. 4–5. Теоретико-практичні завдання і актуальні перспективи соціальної психології. 6–7. Зв'язок соціальної психології з іншими науками (соціологія, політологія, соціальна філософія, історія, педагогіка). 8–9. Місце соціальної психології в системі психологічного знання (загальна психологія, соціальна та педагогічна психологія, експериментальна психологія та ін.). 10–11. Місце соціальної психології в системі психологічного знання (психологія управління, політична психологія, етнопсихологія, психологія сім'ї та ін.). 12. Хронологічні етапи розвитку соціальної психології як науки. 13. Основні форми соціально-психологічного знання (психологія народів, психологія мас, теорія інстинктів соціальної поведінки). 14-15. Соціальна психологія в Україні (О.В. Киричук, М.Н. Корнев, А.Б. Коваленко, В.В. Москаленко, Т.М. Титаренко та ін.). 16–17. Соціальна психологія у пострадянському просторі. 18–19. Основні напрямки наукового знання в сучасній зарубіжній соціальній психології (біхевіоризм, гуманістична психологія, когнітивізм, психоаналіз). 20. Загальні вимоги до методів соціально-психологічного дослідження. 21. Спостереження як метод соціально-психологічного дослідження. 22. Експеримент як метод соціально-психологічного дослідження. 23. Опитування (бесіда, анкетування, інтерв'ю) як метод соціально-психологічного дослідження. 24. Тести як метод соціально-психологічного дослідження. 25. Референтометрія. 26. Техніка репертуарних решіток (ТРР). 27. «Парний рейтинг» як метод соціально-психологічного дослідження. 28. Соціометрія як метод соціально-психологічного дослідження. 29. Методи статистичної обробки соціально-психологічної інформації (рангова кореляція, лінійна кореляція). 30. Основні види середніх значень.

ЧАСТИНА 2.

1. Історія досліджень «групи» як центральної проблеми соціальної психології. 2. Механізми групової динаміки: розв'язання внутрішніх групових суперечностей, «ідіосинкразичний кредит», психологічний обмін. 3. Концепції і структурно-функціональні моделі розвитку малої групи. 4. Стадії розвитку малої групи. 5. Групові норми та нормативна поведінка. 6. Індивідуальний та груповий тиск. 7. Типи та рівні конформної поведінки. 8. Соціально-психологічний зміст групової згуртованості. 9. Лідерство і керівництво у малій групі (дитячій, підлітковій, юнацькій, виробничій). 10. Орієнтовна структурна схема соціально-психологічної характеристики на особистість (учень, дорослий). 11. Концепції колективу (А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський та ін.). 12. Функції груп та колективів. 13. Вікова періодизація соціально-психологічного розвитку особистості в групі. 14. Механізми соціалізації у групі. 15. Умови ефективної діяльності учнівського (виробничого) колективу (групи). 16. Особистість педагога (керівника) як чинник становлення міжособистісних стосунків в учнівській (виробничій групі) групі. 17. Сім'я як різновидність малої соціальної групи. 18–19. Соціально-психологічні теорії особистості (І.Т. Блажава, Л.І. Божович, В.М. Мясіщев, К.К. Платонов, А.С. Прангішвілі, Д.М. Узнадзе). 20. Соціалізація як соціально-психологічна категорія (джерела, чинники, інститути, стадії). 21. Орієнтовна структурна схема соціально-психологічної характеристики на групу (учнівську шкільну, дорослу). 22. Показники взаємного впливу в групі. 23. Спілкування в структурі суспільних відносин і міжособистісних стосунків. 24.

Вікові типи спілкування. 25. Основні бар'єри в міжособистісному спілкуванні. 26. Функції спілкування. 27. Психологічні особливості невербальної комунікації. 28. Соціально-психологічні механізми взаєморозуміння. 29. Соціально-психологічні основи педагогічного спілкування. 30. Феноменологія соціальної установки (настанови).

2.9.1. Розподіл балів у межах навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Семінарські заняття												Самостійна робота												Модульний контроль				Форма семестрової атестації (екзамен)			
Максимальний бал : 60												Максимальний бал: 14												Максимальний бал: 16				Максимальний бал: 10			
С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	С	МК (1-4)	10
1-	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1-2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12										
10	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1					16					

Заочна форма навчання

Семінарські заняття						Самостійна робота						Модульний контроль				Форма семестрової атестації (екзамен)			
Максимальний бал: 40						Максимальний бал: 40						Максимальний бал: 10				Максимальний Бал: 10			
Семінар 1-2			Семінар 3-4			СР 1			СР 2			МК (1-4)				10			
20			20			20			20			10							

Примітка: СР 1 та СР 2 можуть виконуватися як інтегроване завдання, що сумарно зіставляється із модульним структурно-функціональним змістом

2.9.2. Критерії та рівні навчальних досягнень

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Рівні навчальних досягнень студентів
A	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
B	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
E	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з навчальної дисципліни
F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення навчальної дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень за шкалою ECTS

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень здобувачів
1	2	3
90-100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. На основі досконалого знання матеріалу предмету набуті знання, вміння та навички здобувач використовує при вирішенні нестандартних задач. Вільно володіє психолого-педагогічною термінологією, вміє критично аналізувати педагогічні факти, формулювати висновки з урахуванням досягнень педагогічної науки викладеної у педагогічній науковій і методичній періодиці. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи, який проявляється у написанні рефератів, оглядів літератури, виступах на студентських наукових конференціях.
82-89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження. Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно застосовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної педагогічної літератури. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану навчально-виховного процесу.
74-81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками. Володіє матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, володіє психолого-педагогічною і науковою термінологією, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Частково опрацював(ла) передбачені програмою додаткові літературні джерела. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі.
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками. Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою літературою та першоджерелами, формулювання власної думки щодо тих чи інших емпіричних фактів. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях, які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отримані при вивченні інших дисциплін.
60-63	E	Нижче середнього рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками. Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні етапи організації і проведення наукового дослідження. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань у вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки, які при допомозі може виправити. Відсутнє знайомство з інформацією, що викладена в додатковій літературі.
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом. Здобувач має уяву про деякі елементи наукового дослідження. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні, не може систематизовано відтворити навчальний матеріал, не вміє працювати з додатковою літературою і періодичними педагогічними виданнями. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок, на які не звертає уваги. Здобувач не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових

		занять з дисципліни
1-34	F	Дуже низький рівень знань із дисципліни. Практично не знає психолого-педагогічної й наукової термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь. Відсутність практичних умінь і навичок є підставою для повторного вивчення дисципліни

Інформаційне забезпечення:

Рекомендована література

Основна:

- 1.1. Власова Є. Соціальна психологія організацій та управління. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 340 с.
- 1.2. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. К.: Центр навчальної літератури, 2023. 156 с.
- 1.3. Москаленко В.В. Соціальна психологія. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 622 с.
- 1.4. Москаленко В. В. Соціальна психологія. К.: Центр навч. літератури, 2019. 624 с.
- 1.5. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: підручник: У 2-х кн. Кн.1: Соціальна психологія особистості і спілкування. К.: Либідь, 2004. 574 с.
- 1.6. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. К.: Либідь, 2006. 560 с.
- 1.7. Охременко О.Р. Соціальна психологія. К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012. 317 с.
- 1.8. Поліщук В.М. Соціальна психологія. Суми: Університетська книга, 2022. 240 с.
- 1.9. Савчин М.В. Соціальна психологія. Дрогобич: ДДПУ, 2019. 256 с.

Додаткова

- 2.1. Ануфрієва Н.М., Зелінська Т.М., Турніна О.Л. Соціальна психологія. К.: МАУП, 2016. 200 с.
- 2.2. Гапон Н. Соціальна психологія. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 399 с.
- 2.3. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів. Харків-Київ: Р. И. Ф., 2006. 320 с.
- 2.4. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління. К.: Центр навч. літератури, 2005. 456 с.
- 2.5. Основи психології: підручник / за заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Роменця. К.: Либідь. 632 с.
- 2.6. Кулініч І.О. Психологія управління. К.: Знання, 2011. 415 с.
- 2.7. Лебон Г. Психологія людських спільнот. Львів: Львівська політехніка, 2020. 228 с.
- 2.8. Основи психології / за ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. К.: Либідь, 2002. 632 с.
- 2.9. Поліщук В.М. Віковий кризовий розвиток людини від дня народження до дорослості. Суми: ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2020. 459 с.
- 2.10. Поліщук В.М. Групові очікування в освітньому середовищі суб'єктів початкової школи / Психологія міжгрупової взаємодії: історичний і територіальний виміри: монографія [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. М. Поліщук, В. І. Вус, Н. В. Дишлова, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, А. А. Мельниченко] / за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К.: Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2024. 194 с. (С. 84–97).
- 2.11. Поліщук В.М. Кризові, екстремальні і надзвичайні ситуації: концептуальні стратегії (теоретико-емпіричний зріз) // Психологічна безпека особистості: міжнар. колектив. монографія / Університет Григорія Сковороди в Переяславі; Брест. держ. ун-т ім. О. С. Пушкіна; за заг. ред. І. В. Волженцевої. Переяслав (Київська обл.): Домбровська Я. М.; Брест: БрДУ, 2021. 890 с (С. 605–622).
- 2.12. Поліщук В.М. Подолання деструктивних виявів міжгрупової взаємодії в освітньому просторі початкової школи / Психологія міжгрупової взаємодії: історичний і територіальний виміри: монографія [Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, В. М. Поліщук, В. І. Вус, Н. В. Дишлова, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, А. А. Мельниченко] / за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К.: Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2024. 194 с. (С.153–165)
- 2.13. Поліщук В.М. Психологія авторитаризму і професійна самодостатність вченого. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Психологія. Том 32 (71) № 5, 2021. С. 23–31.
- 2.14. Поліщук В.М. Проблематика психологічної науки в актуальному соціальному вимірі. *International Journal of Education and Science*, 2021. Vol. 4. No 4. С. 33–43.
- 2.15. Поліщук В.М. Психологія соціальної обмеженості (інформаційний зріз). *Вчені записки ТНУ і. В.І. Вернадського*, 2022. Т. 33 (72). № 2. С. 184–189.
- 2.16. Поліщук В.М. Психологічна адаптація у системі розвивальної взаємодії «викладач – студент». *Габітус. Науковий журнал*, 2022. Вип. 41. С. 101–105.
- 2.17. Слободянюк А.В. Психологія управління і конфліктологія. Вінниця: ВНТУ, 2010. 120 с..
- 2.18. Соціальна психологія / за ред. Н.Ю. Волянук. К.: НТУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2019. 214 с.
- 2.19. Русинка І. І. Психологія: навчальний посібник. К.: Знання, 2007. 367 с.
- 2.20. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування. К.: Центр навч. літератури, 2005. 335с.
- 2.21. Управління змінами / Петрова І.Л., Поліщук В.І., Печенізький В.П. Львів: Управління змінами. Міжнародна громадська організація «Фундація польсько-української співпраці ПАУСТ», 2017. 113 с.

2.22. Anatolii Maksymenko, Olena Otych, Valerii Polishchuk, Yurii Skyba, Nataliia Savchenko, Tetiana Olushko. *Comparison of Educational Development Trends in Ukraine and the World*, 2024, Volume 15, Issue 1, pages: 149-165 |<https://doi.org/10.18662/brain/15.1/542>

Інформаційні ресурси

3.2. Науковий вісник НАВС [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту: <http://www.naiav.kiev.ua/pages/biblio/visnik>.

3.3. Психологічний словник [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту: <http://amasonkat.narod.ru>.

3.4. Світ психології [Електронний ресурс]. Режим доступу до сайту: <http://www.psychology.net.ru>

3.5. American journal for fundamental, Applied and Expperimental Researches [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journal.ua-usa.org>.